

Standaardisatieraad, 5 juli 2022

Prins Willem-Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag
T +31-70-331 5400
www.nationaalarchief.nl

Datum
9 juni 2022

memo

DUTO-raamwerk - stand van zaken

Inleiding

Met deze memo willen we de Standaardisatieraad informeren over de vordering van het nieuwe DUTO-raamwerk. In december 2021 is gestart met de uitwerking. Het raamwerk is een instrument voor archiveren by design. Het biedt een inhoudelijk kader voor het bepalen van passende maatregelen om duurzame toegankelijkheid te borgen in de informatiesystemen van de overheid.

In deze notitie informeren we de Standaardisatieraad over:

- Vernieuwde opzet raamwerk;
- De werkwijze;
- De inhoudelijke uitwerkingen tot nu toe;
- De integratie van 'duurzame toegankelijkheid' binnen de NORA;
- Publicatie raamwerk.

Vernieuwde opzet raamwerk

Op basis van feedback uit het veld, hebben we een aantal wijzigingen in de opzet aangebracht ten opzichte van de opzet zoals die vorig jaar is gepresenteerd.¹ De voornaamste veranderingen zijn:

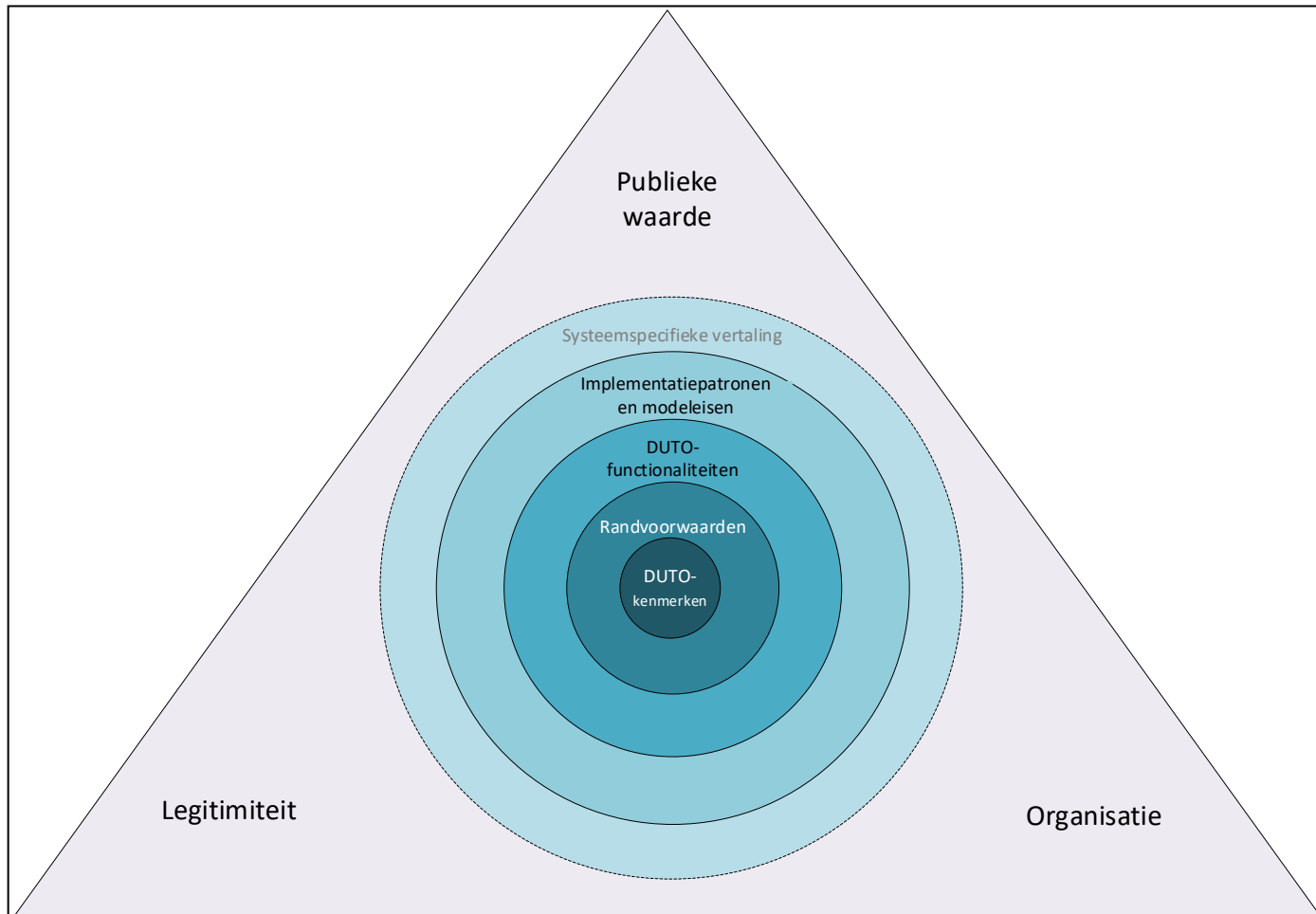
- Het onderdeel 'DUTO-doelen' heeft naar aanleiding van discussie met de redactiegroep een andere invulling gekregen. In de nieuwe opzet is het DUTO-raamwerk geplaatst binnen het de strategische driehoek van Mark Moore, hoogleraar aan de Harvard University. Dit is een veelgebruikt model om publieke waarde te beschrijven. Het model beschrijft de gewenste effecten van duurzame toegankelijkheid vanuit het maatschappelijk perspectief (publieke waarde), het juridisch perspectief (legitimititeit), het organisatieperspectief en de relaties tussen deze perspectieven. Hiermee biedt het raamwerk meer mogelijkheden om het narratief af te stemmen op specifieke doelgroepen. Deze opzet is positief ontvangen tijdens de openbare feedbacksessie.
- Het onderdeel 'randvoorwaarden' stond oorspronkelijk als een apart blokje naast het raamwerk. We hebben de randvoorwaarden nu binnen het

¹ Zie: Aanmeldformulier kennisproduct Actualisatie DUTO (DUTO-raamwerk), *Notitie voor Standaardisatieraad* – 4 november 2021. Online raadpleegbaar via: https://kia.pleio.nl/files/view/922f463b-837b-4736-85ad-5651ad526399/srna_04112021_5.pdf.

raamwerk geplaatst, zodat we deze direct kunnen relateren aan andere onderdelen in het raamwerk (alignment).

- De term 'DUTO-principes' hebben we vervangen door 'DUTO-kenmerken'. De redenatie hierachter is dat een 'principe' in architectuurtermen een andere betekenis heeft dan hoe die binnen DUTO werd gebruikt. Dit werd als verwarrend ervaren.

Schematisch heeft het raamwerk de volgende opbouw:

De werkwijze

We hanteren iteraties van twee maanden. Elke iteratie kent een aantal vaste stappen:

- Bespreking concept in redactiegroep (week X)
- Verwerken feedback redactiegroep

- Openbare feedbacksessie (week X+3)
- Verwerken feedback uit feedbacksessie
- Definitief concept (week X+6)
- Advies redactiegroep op definitief concept (week X+8)
- Publicatie definitief concept (week X+10)

De projectgroep werkt parallel aan deze activiteiten aan het concept voor de volgende iteratie.

Alle concepten worden gedeeld op KIA. Elke twee maanden organiseren we een openbare, online feedbacksessie rondom deze concepten. Iedereen die geïnteresseerd is, mag zich daarvoor aanmelden. Dit levert waardevolle input op. De laatste versies van de documenten zijn hier te vinden: <https://kia.pleio.nl/groups/view/80563a73-206e-42c2-878f-678eef75af2b/kennisplatform-informatiehuishouding-overheden/files/c5d37112-6758-4ba1-bdb7-895b45eb954a>

Naast deze vaste stappen, vindt er ad hoc afstemming plaats. Zo is de opzet van het DUTO-raamwerk besproken in de NORA-expertgroep Gegevensmanagement, is er input opgehaald door middel van workshops op de OD-kennisdag in april en is het voorgelegd aan de internationale werkgroep die zich vanuit de Europese Commissie bezighoudt met archiveren by design.

Ook is er regelmatig overleg met de beheerder van de NORA-themapagina's privacy en beveiliging met als doel dwarsverbanden te herkennen en de themapagina's inhoudelijk goed op elkaar te laten aansluiten.

De inhoudelijke uitwerkingen tot nu toe

Op dit moment staat uitwerking van de onderdelen er als volgt voor:

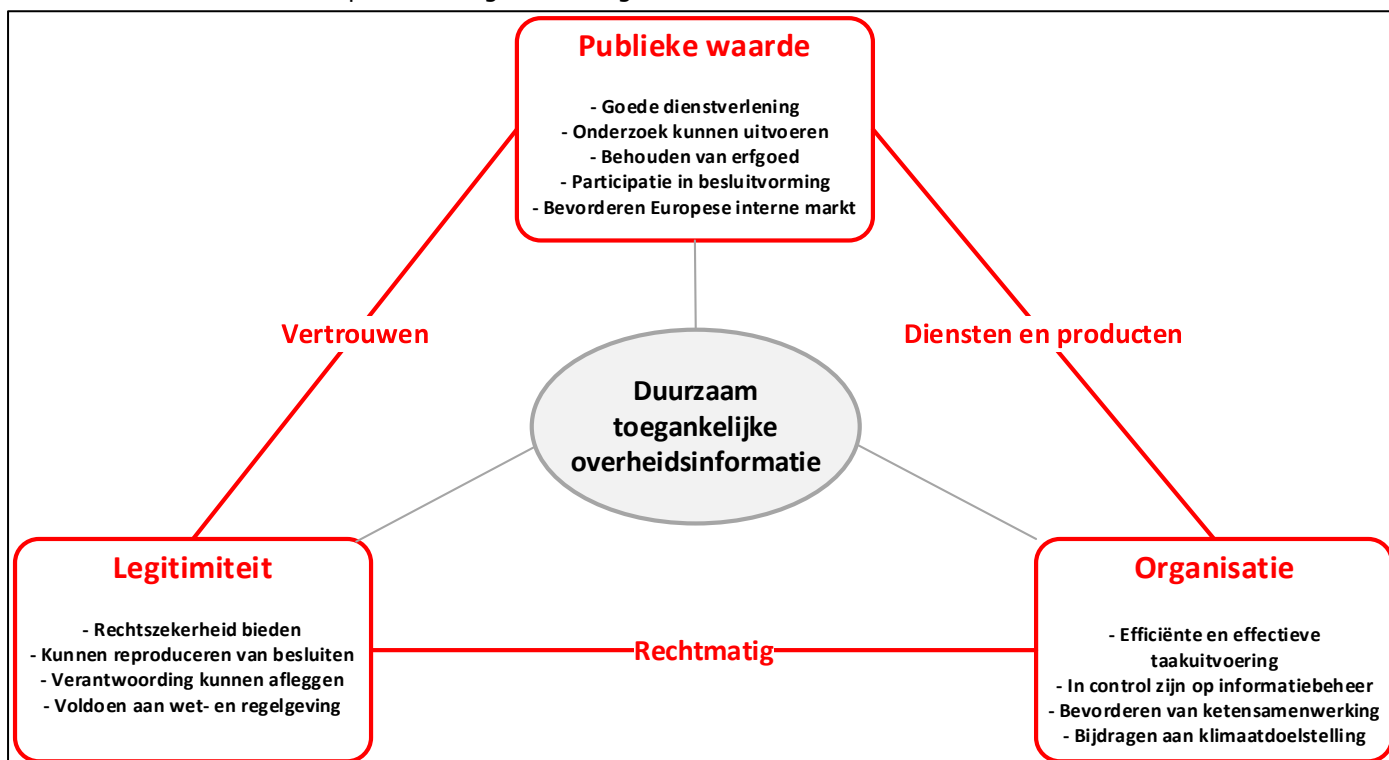
Onderdeel	Status voortgang	Toelichting
1.Waarden van DUTO	95%	Eindredactie met taal- en stijlcheck vindt nu plaats
2.DUTO-Kenmerken	80%	Inhoudelijke feedback wordt momenteel verwerkt
3.Randvoorwaarden	5%	Gestart in juni*
4.Functionaliteiten	5%	Gestart in juni*
5.Implementatiepatronen en modeisen	5%	Gestart in juni*

*Deze onderdelen worden integraal, per functionaliteit uitgewerkt.

Het onderdeel *1.Waarden* van DUTO betreft de invulling van het eerder genoemde model van Mark Moore. Het is belangrijk om de gewenste effecten van duurzame toegankelijkheid scherp te hebben. Immers, als het doel niet helder is dan is het

ook niet mogelijk om te bepalen welke passende maatregelen nodig zijn om dit doel te bereiken.

Schematisch ziet de conceptuitwerking er als volgt uit:

De uitwerking beschrijft hoe duurzame toegankelijkheid een bijdrage levert aan verschillende overheidsdoelstellingen. Uiteraard zijn niet alle doelstellingen altijd (in dezelfde mate) van toepassing.

Het onderdeel *2.DUTO-kenmerken* biedt een beschrijving en afbakening van de termen vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar, betrouwbaar en toekomstbestendig.

De verwachting is dat deze termen ook de basis zullen vormen voor de uitwerking van duurzame toegankelijkheid in de nieuwe Archiefregeling. Om die reden is er voor gekozen om vast te houden aan deze termen, maar waar nodig wel de uitleg aan te scherpen of uit te breiden

Een voorbeeld hiervan is dat we meerdere keren de feedback hebben gekregen dat het perspectief 'bruikbaar' ontbreekt. Dit perspectief hebben we geïntegreerd in het concept van het DUTO-kenmerk 'beschikbaar'. Immers, als de vorm waarin informatie wordt aangeboden niet geschikt is voor de vorm van hergebruik die de afnemer voor ogen heeft, dan is de informatie feitelijk niet beschikbaar voor dat specifieke doel.

We zijn gestart met het uitwerken van de onderdelen *3.Randvoorwaarden*, *4.Functionaliteiten* en *5.Implementatiepatronen en modeisen*. Aan de hand van de eerste DUTO-functie 'vernietiging' werken we aan een opzet die we vervolgens als basis kunnen gebruiken voor andere DUTO-functionaliteiten. Zo kunnen we iteratief, per functionaliteit een pakketje opleveren met randvoorwaarden, implementatiepatronen en modeisen.

Integratie duurzame toegankelijkheid in NORA

Een onderdeel van het project, is het actualiseren van de themapagina over duurzame toegankelijkheid binnen de NORA. Op dit moment wordt ook de hoofdstructuur van de NORA herzien. Om het thema duurzame toegankelijkheid beter te verankeren in de NORA, hebben we de volgende activiteiten ontplooid:

- Een mapping uitgevoerd van de DUTO-onderdelen op de onderdelen van de NORA-hoofdstructuur.
- Op basis van deze mapping is afgesproken dat de DUTO-kenmerken onderdeel worden van de NORA-kwaliteitsdoelen. Hiervoor heeft de DUTO-projectgroep teksten aangeleverd;
- Eerste opzet voor de structuur van de herziene themapagina duurzame toegankelijkheid uitgedacht. Deze voorziet in een subpagina waarin wordt getoond hoe elk DUTO-onderdeel is verankerd in de hoofdstructuur van de NORA;
- Afstemming georganiseerd met beheerders van enkele andere themapagina's. Met als doel om die in opbouw meer uniform te maken en op inhoud op elkaar te laten aansluiten door kruisverwijzingen en afstemming over terminologie en definities.

In de huidige situatie is duurzame toegankelijkheid een op zichzelf staand, los onderdeel binnen de NORA. Met deze maatregelen beogen we architecten een integraal kader te bieden waarbinnen duurzame toegankelijkheid een onderdeel is. Daarmee geven we de toepassing van archiveren by design een stimulans.

Publicatie raamwerk

Voor de publicatie van de eerste onderdelen van het DUTO-raamwerk, geven we op korte termijn prioriteit aan het opbouwen van de themapagina duurzame toegankelijkheid binnen de NORA. Zodat we meeliften op het momentum dat ontstaat door de invoering van de nieuwe hoofdstructuur van de NORA.

Het gefaseerd opbouwen van het raamwerk op de NA-website start zodra we een definitief concept van de DUTO-kenmerken hebben. We kiezen voor 'nieuw naast oud' en houden de huidige DUTO-eisen online totdat het nieuwe raamwerk voldoende is uitgewerkt, zoals dat ook bij Belangen in Balans is gedaan.